

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันที ๒๙ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๗ หน้า ๑๗ มูลค่าข่าว ๖๕๖,๓๘๐.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

สานสัมพันธ์ภาพ ณ บ้านท่าตาฝั่ง ต้านเขื่อนอย่างสันติ

ฉิกฉิ แซ่ปี หรือระบำเกี้ยวเข็มนาฬิกา

สาละวิน แม่น้ำที่มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาหิมาลัย ไหลผ่านประเทศจีนก่อนจะเป็นเส้นเขตแดนกันเมียนมาร์และไทยที่ จ.แม่ฮ่องสอน จากนั้นไหลวกกลับเข้าพม่า แล้วไหลลงมหาสมุทรอินเดียบริเวณอ่าวเมาระตะมะ แม่น้ำที่ยาวที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ยังไม่มีเขื่อนคอนกรีตขนาดยักษ์

แต่ทุกชีวิตที่พึ่งพิงลำน้ำสายนี้ ไม่อาจวางใจ เพราะปัจจุบันมีโครงการสร้างเขื่อนหลายแห่ง อาทิ เขื่อนท่าซาง เขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ

ขนาด 7,110 เมกะวัตต์ ในรัฐฉาน ตรงข้ามอ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่, เขื่อนยวาทิต ในรัฐกะเหรี่ยง ขนาด 600 เมกะวัตต์ และเขื่อนเว่ยจี (สาละวินชายแดนตอนบน) แห่งเว่ยจีบริเวณชายแดนพม่า-ไทย (เขตอุทยานแห่งชาติสาละวิน) ขนาด 4,000-5,600 เมกะวัตต์ เป็นต้น

ทุกชีวิตที่พึ่งพิงลำน้ำสายนี้ จึงไม่อาจนิ่งเฉย **ทรงศักดิ์ จอมแก้วกล้า** ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านท่าตาฝั่ง ต.แม่ยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เล่าว่า ในสมัยรัชกาลที่ 5 บ้าน

ท่าตาฝั่งเป็นเขตภาษีของสินค้าจากฝั่งพม่าอย่างตึกบัก รัว ควาย ฯลฯ ก่อนลำเสียงสินค้าไปยังตัวอำเภอแม่สะเรียงซึ่งอยู่ห่างไปราว 46 กม. ในป่ายังเป็นบ้านของหมู่ป่า เก้ง มัน เสียงผา เสือโคร่ง เสือไฟ สะท้อนว่าบ้านท่าตาฝั่งยังมีความอุดมสมบูรณ์จากความร่วมมือของชาวบ้าน

“คนป่ากะญอบ้านท่าตาฝั่งตกเป็นจำเลยสังคมเรื่องการล่าป่าไม้ แต่คนท่าตาฝั่งคือนายทุน ถ้ามีเขื่อนแล้วน้ำท่วมหมู่บ้านแน่นอน ชาวบ้านผู้ตัวจึงเกาะกลุ่มกันแน่น ทำงานด้าน

จุดเทียนสันติภาพพร้อมกัน

เชื่อนเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น” ทรงศักดิ์เล่า กระทั่งเกิดงาน **สานสันติภาพยืม...รินน้ำสาละวิน** กิจกรรมหนึ่งของโครงการพื้นที่นี้... ดิจัง ภายใต้การสนับสนุนของสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.)

ชิ-สุวิชาน พัฒนาไพรวัลย์ ครูปกากะญอประจำวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) และศิลปินเตาเผา กล่าวถึงที่มาว่า งานนี้เกิดจากการคัดค้านการสร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวินซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีชุมชนดั้งเดิมมากมายริมสองฟากฝั่ง ทั้งยังเต็มไปด้วยวิถีวัฒนธรรม งานนี้จึงเป็นการเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ให้เยาวชนได้เรียนรู้วิถีคิด สืบทอดแนวคิดการต่อสู้ด้วยสันติวิธีให้คนรุ่นใหม่ซึ่งไม่มีความมั่นใจในการเป็นคนปกากะญอ โดยมีอาวุธเป็นทุนทางวัฒนธรรม เป็นการประกาศตัวว่าบ้านท่าต่าฝั่งมีดี ไม่ควรสูญหาย

“บ้านท่าต่าฝั่งมีดี 3 อย่าง ‘รักชุมชน ศิลปวัฒนธรรม เสียสละเพื่อชุมชน’ ไม่อาจนิ่งเฉยเมื่อรู้ว่าจะเกิดเรื่องแยๆ จึงจัดกิจกรรมให้คนภายนอกรู้โดยให้ลูกหลานใช้ศิลปวัฒนธรรมบอกเล่าเรื่องราวชุมชน เช่น ระบำเกลิยวเชือกสามัคคี หรือจิกลิ คล้ายรำกระบองไม้แต่ผู้เล่น

ชิ-สุวิชาน

นุดสะหวัน

ทุกคนถือเชือกไว้ เดินไปตามจังหวะพร้อมผูกเชือกโดยไม่พันกันสะท้อนถึงความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ทำให้เชือก 10 เส้นกลายเป็นเชือกเส้นเดียว ส่วนการแกะเชือกแบบไร้อุปสรรคหมายถึงการแก้ปัญหา”

“ตีความได้ทั้งเรื่องความสามัคคี ความหลากหลาย การรวมกันของคนที่มีศักยภาพต่างกัน อีกแง่คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นหากแก้ด้วยสันติวิธีก็เอาชนะได้”

“ภูมิปัญญาชาวปกากะญออีกอย่างคือ “ตาแหล่ว” ไม้ไผ่สาน 3 ง่ามที่ติดไว้บริเวณทางเข้าหมู่บ้านและท้ายหมู่บ้านเพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายหรือสิ่งไม่ดีขณะมีพิธีทำบุญหมู่บ้าน สิ่งนี้สะท้อนความสงบ การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ครั้งนี้เรานำตาแหล่วมาเป็นสัญลักษณ์ในการต้านเขื่อนอันหมายถึงสิ่งชั่วร้าย ทำให้เกิดสิ่งดีๆ ในหมู่บ้านต่อไป โดยประยุกต์เป็น 4 ง่ามคล้ายเครื่องหมายสันติภาพ และคล้ายไม้กางเขนซึ่งชาวบ้านส่วนหนึ่งนับถือศาสนาคริสต์” ครูปกากะญอกล่าว

และว่า เราจัดงานเพื่อสร้างกลุ่มเยาวชนให้เป็นทูต เพราะเขามีมติทั้งทรัพยากรคน วัฒนธรรม และธรรมชาติ สามารถยกระดับไปบอกคนอื่นว่าไม่ควรเกิดเขื่อน

เด็กมีความรู้ มีคุณค่า เคารพตัวเอง ควร

ให้กำลังใจให้เขาคงอยู่

ศิลปินเตาเผาบอกอีกว่า งานสานสันติภาพยืม... รินน้ำสาละวินเป็นความต้องการของพื้นที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการต้านเขื่อน ใช้ศิลปะเป็นสะพานสู่ความรักแผ่นดินเกิดและความภูมิใจในความเป็นปกากะญอ

นักสู้รุ่นต่อไปของบ้านท่าต่าฝั่งอย่าง

เรียนรู้สมุนไพรรักษาชุมชน

สกวเดือน ไพโรจน์วิรุฬห์ ปัจจุบันเรียนอยู่ชั้น ป.5 โรงเรียนบ้านท่าต่าฝั่ง ที่มาร่วมงานพร้อมกับเพื่อนๆ กลุ่มใหญ่และร่วมแสดงจิกลิเซ่ติ บอกว่า ไม่รู้เรื่องการสร้างเขื่อน แต่รักหมู่บ้านมาก ไม่อยากย้ายไปไหน เพราะเกิดที่นี่ก็อยากอยู่ที่นี้ มีธรรมชาติอันสวยงาม มีศิลปวัฒนธรรมโดดเด่นอย่าง “จิกลิ เซ่ติ” หรือรำกระบองไม้ ใช้แสดงต้อนรับแขกของหมู่บ้าน ส่วนตัวอยากเรียนสูงๆ เพื่อนำความรู้กลับมาพัฒนาบ้านเกิด

นอกจากชาวบ้านและนักเรียนจาก ร.ร.บ้านท่าต่าฝั่งแล้ว งานสานสันติภาพยืม... รินน้ำสาละวิน ยังมีนักเรียนจากโรงเรียนแม่ น้ำโขง จ.เชียงใหม่ มาร่วมงานด้วย

นุดสะหวัน เฟื่องสะหวัน นักเรียนชาวสปป.ลาว วัย 22 จากโรงเรียนแม่ น้ำโขง เกิร์นว่า หลักสูตรของโรงเรียนมีระยะเวลา 6 เดือน จะเรียนรู้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแต่ละด้านที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศลุ่มน้ำโขง ทั้งดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ วัฒนธรรม ฯลฯ เป็นทฤษฎีแล้วลงพื้นที่ศึกษาประเด็นนั้นอย่างจริงจัง เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

“ที่สาละวิน รู้สึกสุดยอดที่เราได้เห็นกับตา เพิ่งเคยเห็นแม่น้ำสาละวินซึ่งเพื่อนบางคนไม่รู้จัก ก่อนลงพื้นที่ครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับแม่น้ำ ความสำคัญของแม่น้ำสาละวินเมื่อมาถึงนี้ได้เห็นความสำคัญของแม่น้ำว่าประชาชนที่หมู่บ้านนี้ขาดแม่น้ำสาละวินไม่ได้ ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นอาจทำให้ชีวิตของพวกเขา

เรียนรู้การสานตาแหล่จาก
ผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้าน

เปลี่ยนแปลง ตรงนี้เป็นสิ่งน่าคิดเหมือนกัน
ว่าเราจะทำอะไร ให้แม่น้ำสาละวินอยู่เคียง
คู่กับประชาชนไปได้นานเท่าใด

“ตั้งแต่เข้ารู้สึกประทับใจเพิ่มขึ้นๆ ตั้งแต่
เดินเข้าป่า หาสมุนไพร เรียนรู้ว่าจะครั้งเรา
อาจจะมองมันเป็นวัชพืชด้วยซ้ำ แต่ความ
จริงแล้วเป็นยา มีคุณประโยชน์ต่อการรักษา
ต้องพิจารณาให้ดีอีกครั้ง เพราะบางครั้งสิ่ง
ที่เราเห็นเป็นสิ่งดี แต่เราอาจมองข้ามไป”
นุดสะหวัน เล่าความประทับใจ

และว่า ประทับใจทุกกิจกรรม อย่างการ
จักสานจากแหล่สอนให้เราเรียนรู้ ทำสิ่ง
ต่างๆ ด้วยมือของเราเอง ด้วยมันสมองของเรา
เอง การมายังชุมชนลุ่มน้ำสาละวิน ทำให้
ได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตร่วมกันของ
เยาวชนลุ่มน้ำโขงและเยาวชนลุ่มน้ำสาละวิน
ทั้งจีน (ทิเบต) สปป.ลาว ไทย กัมพูชา พม่า
เวียดนาม เมื่อเรียนจบแล้วจะกลับ สปป.ลาว ดู

ว่ามีปัญหาใดที่ต้องแก้ไข โดยใช้ประสบการณ์
จากการเรียนรู้ในครั้งนี้

ด้าน นักเรียนชาวทิเบต อีกคนบอกว่า
รู้สึกดีมากที่ได้เดินทางมาบ้านทำตาฝ่ง แม้จะ
ฟังเพลงไม่รู้เรื่องแต่สัมผัสได้ถึงความผูกพัน
ความเชื่อมโยงกัน ประทับใจแม่น้ำสาละวินที่
ใสสะอาด ป่าสีเขียว ฟาสีครามคราม ต่างกับ
สาละวินที่ทิเบตซึ่งใหญ่ และไหลแรง เชื่อว่า
แม่น้ำทำให้เราเชื่อมโยงถึงกัน

...

ชี-สุริซานกล่าวทิ้งท้ายว่า ถ้ามีเขื่อน คน
มีเงินสามารถเอาตัวรอดได้ แต่บางคนคิดว่า
เกิดที่นี่ ตายที่นี่

“เสียดายวิถีชีวิต ความอิสระเสรี ความ
สุขภาพ สบายใจ ที่อาจหายไป”

กฤตยา เชื่อมวราศาสตร์